

QUICKSCAN NATUURWETGEVING HOGERING N702 ALMERE

7 AUGUSTUS 2017

Contactpersonen

BAS VAN DEN DRIES
Adviseur Ecologie

T +316 5073 6436
M +316 5073 6436
E bas.vandendries@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Werkwijze	5
1.3	Leeswijzer	5
2	WET- EN REGELGEVING	6
2.1	Natuurbescherming in Nederland	6
2.1.1	Wet natuurbescherming, gebiedsbescherming	6
2.1.2	Wet natuurbescherming, soortbescherming	7
2.1.3	Wet natuurbescherming, houtopstanden	8
2.2	Natuurnetwerk Nederland	8
3	BESCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP	10
3.1	Gebiedsbeschrijving	10
3.2	Ligging	10
3.3	Voorgenomen ruimtelijke ingrepen	10
4	TOETSING AAN DE VERORDENING VOOR DE FYSIEKE LEEFOMGEVING, NATUURNETWERK NEDERLAND	11
4.1	Beschrijving wezenlijke kenmerken waarden	11
4.2	Effectbeschrijving	14
4.3	Toetsing aan Verordening voor de fysieke leefomgeving 2012	16
4.4	Compensatie	17
5	TOETSING WET NATUURBESCHERMING (ONDERDEEL SOORTBESCHERMING)	19
5.1	Resultaten	19
5.2	Effectbeschrijving en toetsing	20
5.2.1	Toetsing	20
5.3	Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen	21
5.4	Mitigerende en compenserende maatregelen en zorgplicht	23

5.4.1	Voorkomen en beperken van schade	23
5.5	Onderzoek houtopstanden	24
6	CONCLUSIES	25
6.1	Conclusies gebiedsbescherming	25
6.2	Conclusie Natuurnetwerk Nederland	25
6.3	Conclusies soortenbescherming	25
7	LITERATUUR	26
	BIJLAGE 1 FOTO'S PLANGEBIED	27

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Om de groei van het verkeer de komende jaren te kunnen blijven faciliteren voert het Rijk het project Schiphol-Amsterdam-Almere (SAA) uit. Binnen dat project wordt ook de aansluiting van de A6 aangepast waarbij het verkeer ongehinderd vanaf de A6 de Hogering op kan rijden. De provincie Flevoland gaat op een deel van de Hogering (N702 Almere) de capaciteit vergroten. Het doel hiervan is een betere bereikbaarheid van Almere. Het project “capaciteitsuitbreiding Hogering” behelst dat het aantal rijstroken zal worden uitgebreid van 2 naar 3 rijstroken op beide rijbanen en dat de twee kruisingen ongelijkvloers worden aangelegd. Het projectgebied bevindt zich tussen de Elementendreef en de Hollandsedreef in Almere en is in totaal zo'n 2,3 km lang.

De ruimtelijke ingrepen die hiervoor plaatsvinden, kunnen mogelijk negatieve gevolgen hebben voor aanwezige beschermde natuurwaarden op en rondom de planlocatie. Arcadis heeft daarom onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige natuurwaarden om zo de gevolgen van de voorgenomen plannen te toetsen aan de natuurwetgeving (Wet Natuurbescherming) en natuurbeleid van de provincie Flevoland.

1.2 Werkwijze

De quickscan is uitgevoerd door middel van een veldbezoek (14 maart 2017) en literatuurstudie. Bij het bezoek is een habitatgeschiktheidsbeoordeling uitgevoerd om op grond van fysieke, landschappelijke en vegetatie kenmerken van het terrein inzicht te krijgen in het mogelijk voorkomen van beschermde planten en dieren. De habitatgeschiktheidsbeoordeling, in combinatie met beschikbare verspreidingsgegevens, vormen de basis van de quickscan. Voor toetsing aan het 'Nee tenzij' regime van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een bureaustudie uitgevoerd in combinatie met afstemming hierover met de provincie Flevoland. De resultaten hiervan zijn opgenomen in dit rapport.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is toegelicht aan welke wettelijk kaders getoetst wordt. Hoofdstuk 3 gaat in op de huidige en toekomstige situatie in het plangebied. In hoofdstuk 4 vindt toetsing aan de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving plaats. In hoofdstuk 5 vindt de toetsing van de effecten van maatregelen aan de Wet natuurbescherming (onderdeel soortbescherming) plaats.

2 WET- EN REGELGEVING

2.1 Natuurbescherming in Nederland

De juridische bescherming van de Nederlandse natuur is in hoofdlijn geregeld via twee sporen. Hierbij zijn het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de soort- en gebiedsbescherming van de Wet Natuurbescherming, die per 1 januari 2017 zijn geregeld onder de Wet natuurbescherming, de belangrijke kaders. In de onderstaande paragrafen wordt nader ingegaan op de wettelijke en beleidsmatige kaders voor natuurbescherming, die relevant zijn voor dit project.

2.1.1 Wet natuurbescherming, gebiedsbescherming

De Wet Natuurbescherming (Wnb) maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. De Wnb noemt daarbij verschillende soorten gebieden.

- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN): het samenhangende ecologische netwerk waarvoor de provincies (gedeputeerde staten) zorgdragen voor de totstandkoming en instandhouding (art 1.12, lid 2).
- "Bijzondere provinciale natuurgebieden" en "Bijzondere provinciale landschappen" zijn gebieden buiten het NNN aangewezen door gedeputeerde staten vanwege bijzondere natuurwaarden of landschappelijke en cultuurhistorische waarden (art 1.12, lid 3).
- Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die de Minister van Economische Zaken heeft aangewezen ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 2.1, lid 1).
- "Bijzondere nationale natuurgebieden" zijn door de Minister van Economische Zaken aangewezen buiten bestaande Natura 2000-gebieden (art. 2.11, lid 1).

De Wnb kent alleen voor de Natura 2000-gebieden een toetsingskader. De bescherming van het NNN verloopt via het planologische spoor. Ten aanzien van de bescherming van bijzondere nationale en provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen is in de Wnb geen regeling opgenomen. Provincies kunnen wanneer zij een dergelijk gebied aan zouden wijzen daarvoor zelf een regeling opstellen.

Beoordeling van projecten

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoring effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning pas verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens of inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag de vergunning alleen worden verleend wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4). Wanneer er sprake is van significante gevolgen voor een prioritair habitat of prioritaire soort en de dwingende reden van groot openbaar belang is een reden van sociale of economische aard, dient in aanvulling op de ADC-toets door de minister van Economische Zaken een advies gevraagd te worden aan de Europese Commissie voordat de vergunning wordt verleend (art 2.8 lid 5). De te nemen compenserende maatregelen moeten onderdeel uitmaken van de vergunning voor het betreffende project (art 2.8 lid 7). Een eventueel in te richten compensatiegebied dient de status van Natura 2000-gebied te krijgen (art 2.8 lid 8).

Geen Natura 2000-gebieden binnen beïnvloedingsgebied

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Markermeer & IJmeer en deze ligt op ruim 2,5 kilometer afstand van het plangebied. Gezien de afstand en de aard van de ingreep zijn effecten op dit Natura 2000-gebied op voorhand uit te sluiten. Dit Natura 2000-gebied is niet stikstofgevoelig en externe werking door geluid-, licht en/of optische verstoring reikt niet tot het gebied. Tussen het Natura 2000-gebied en het

plangebied bevindt zich bos langs de gehele weg. Tussen dit bos en het Markermeer & IJmeer ligt verder het stadsdeel Almere Poort en in het noorden ten westen van het bos nog een landbouwgebied.

Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied is het Natura 2000-gebied Naardermeer buiten de provincie Flevoland. Dit gebied bevindt zich op meer dan 5,5 kilometer van het plangebied. Uit de door ons uitgevoerde Aerius berekening blijkt dat er geen Natura 2000-gebieden zijn waar de rekenresultaten hoger zijn dan de drempelwaarde. Toetsing van de maatregelen aan de Wet natuurbescherming (onderdeel gebiedsbescherming) is daarom niet aan de orde.

2.1.2 Wet natuurbescherming, soortbescherming

Het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren.

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van vogels verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de overige Europees beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de nationaal beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen (**art 3.10 lid 1 onder a**) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (**art 3.10 lid 1 onder b**). Ten aanzien van de nationaal beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (**art 3.10 lid 1 onder c**).

Naast de verbodsbepalingen dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11). Dit onderdeel soortbescherming van de Wet natuurbescherming heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen.

2.1.3 Wet natuurbescherming, houtopstanden

Dit hoofdstuk van de Wet natuurbescherming over houtopstanden is van toepassing op alle bossen en houtopstanden groter dan 10 are (1000 m²) of, in geval van rijbeplantingen, meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen. Er wordt gesproken van een bos als de bomen elkaar duidelijk beïnvloeden. Als richtlijn voor de definitie van bos wordt een bedekkingspercentage van 60% gehanteerd. Het te kappen bos moet gecompenseerd worden, waardoor een meerwaarde voor natuur en landschap ontstaat.

Het deel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is niet van toepassing op:

- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: 1°. wegbeplantingen; 2°. beplantingen langs waterwegen, en 3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Gezien de potentiële hoeveelheid bomen en struiken die verdwijnen aan de westkant van het plangebied is het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming mogelijk van toepassing. Onderzoek hiernaar valt buiten de scope van deze opdracht. Er dient een kapmelding bij het bevoegd gezag te worden gedaan, alsmede overleg over een eventuele herplantplicht of overige aanvullende regels. Toetsing aan dit deel van de Wet Natuurbescherming vindt hier verder niet plaats.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) heeft als doel om bijzondere en beschermde natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het NNN is beschermd via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het beschermingsregime vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De beleidsmatige verankering wordt gevormd door de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012).

Op provinciaal niveau is de planologische bescherming van het NNN geregeld via de Verordening Fysieke Leefomgeving Flevoland (Provincie Flevoland, 2012). Het NNN is begrensd via deze verordening en de actuele versie van het vastgestelde natuurnetwerk is te vinden via <http://ehs.flevoland.nl>. Nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen deze groene contour zijn in beginsel niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang (het 'nee, tenzij'- regime). De provincie Flevoland profileert zich als een ontwikkelingsgerichte provincie, die streeft naar ruimte voor oplossingen. Om die

reden wil de provincie het “nee, tenzij” beginsel ombuigen naar een “ja, want” benadering. De provincie wil hiervoor gebruik maken van een systeem van saldobenadering.

Het uitgangspunt van deze benadering is het hanteren van een natuurinclusieve werkwijze waarbij ruimtelijke ontwikkelingen en ecologische ontwikkelingen zodanig vorm worden gegeven dat zij elkaar niet belemmeren, maar juist versterken.

Het Natuurnetwerk Flevoland is opgedeeld in deelgebieden met beschreven kenmerken en waarden van de gebieden. Verdere uitgangspunten voor mogelijke toetsing of sprake is van aantasting van het NNN en de provinciale regels voor compensatie zijn terug te vinden in de Verordening voor de fysieke leefomgeving en verder uitgewerkt in de Spelregels EHS Flevoland.

Een deel van het plangebied maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (deelgebied Pampushout). Op dit moment zijn de volgende natuurbeheertypes in de directe omgeving te vinden:

- N14.03 Haagbeuken- en essenbos;
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.

Een toetsing van het plan aan het beschermingskader van het Natuurnetwerk Nederland zal verder in hoofdstuk 4 plaatsvinden.

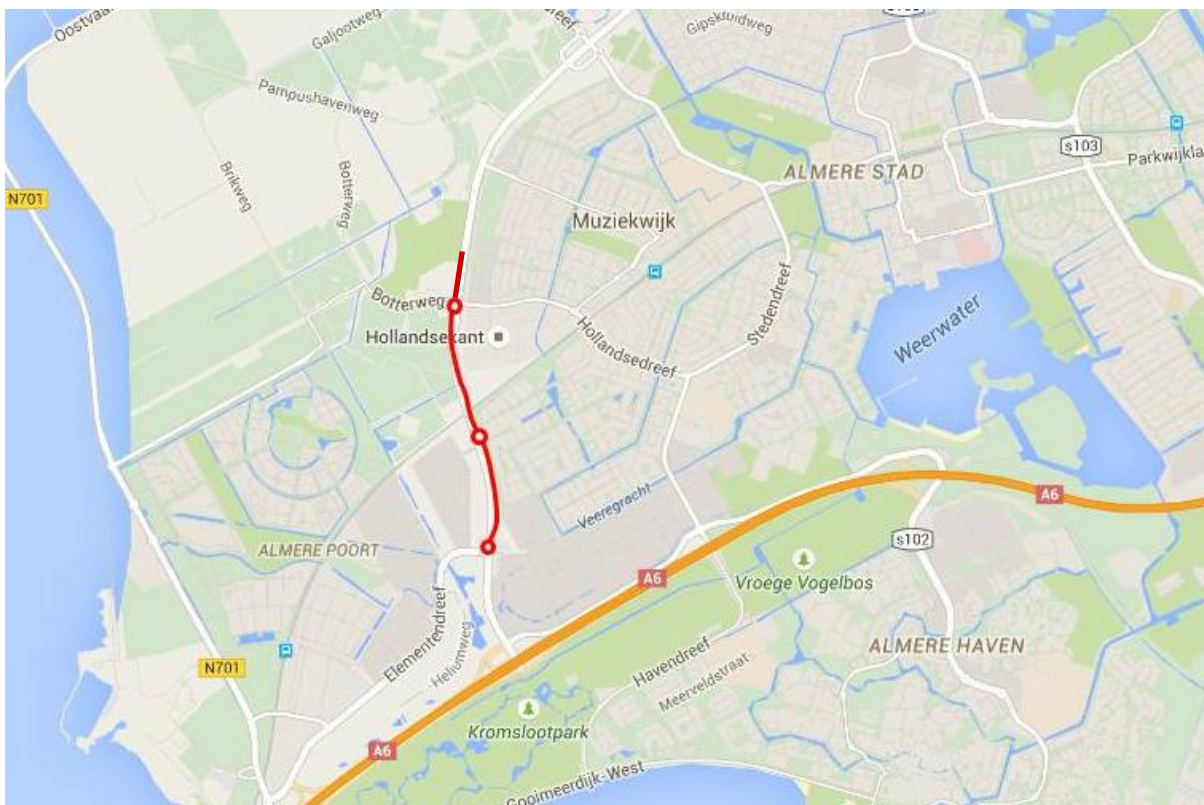
3 BESCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit de provinciale weg Hogering (N702) van 2,3 kilometer waarbij de bermen bestaan uit voedselrijke grond voornamelijk begroeid met graslandvegetatie. Aan de westzijde van het plangebied bevindt zich naast de weg een watergang en een bosgebied, genaamd Pampushout. De direct aangrenzende bossen bestaan hoofdzakelijk uit populierpercelen. Aan de oostkant van de weg bevindt zich naast de weg een geluidswal met daarachter een woonwijk en in het noorden een bedrijventerrein. De foto's in bijlage 1 geven een impressie van het gebied.

3.2 Ligging

Het tracé bevindt zich nabij Almere ten westen van de woonwijk Literatuurgebied en bedrijventerrein Hollandse Kant. Aangrenzend aan de westkant bevindt zich het stadsbos Pampushout. Aan de zuidkant sluit de provinciale weg aan op de A6. Het tracé bevindt zich tussen de Elementendreef en de Contrabasweg en is in totaal zo'n 2.3 km lang.

Figuur 1. Plangebied Hogering binnen het wegennet van de gemeente Almere.

3.3 Voorgenomen ruimtelijke ingrepen

De voorgenomen ruimtelijke activiteit bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- De verbreding van de huidige provinciale weg naar 2x3 rijstroken inclusief de aanleg van twee ongelijkvloerse kruisingen en in- en uitvoegstroken
- De aanleg van doorlopende geluidschermen
- De aanleg van een watercompensatiegebied

De uitbreidingswerkzaamheden worden uitgevoerd vanaf 2018 tot en met 2022.

4 TOETSING AAN DE VERORDENING VOOR DE FYSIEKE LEEFOMGEVING, NATUURNETWERK NEDERLAND

4.1 Beschrijving wezenlijke kenmerken waarden

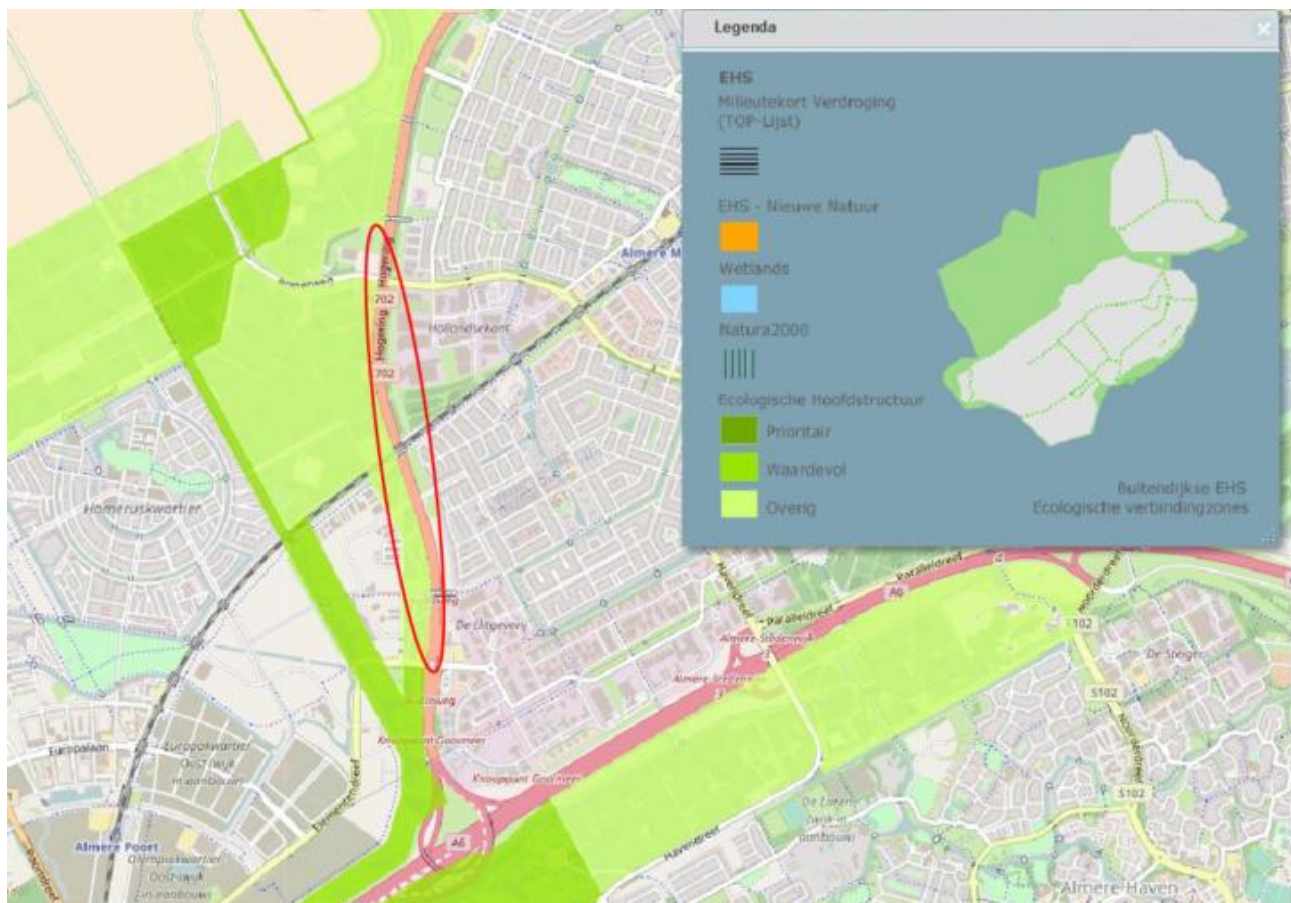
Voor ieder NNN gebied bestaan de wezenlijke kenmerken en waarden uit de in het gebied aanwezige natuurwaarden en voor gebieden met een bestemming natuur, tevens de potentiële natuurwaarden. Als ecologische waarden en kenmerken gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart van het Natuurbeheerplan Flevoland, (2017).

Het natuurnetwerk Flevoland is binnen de provincie ingedeeld in de categorieën:

- Prioritaire gebieden
- Waardevolle gebieden
- Overige gebieden

De Hogering grenst reeds direct aan stadsbos Pampushout. Dit bos behoort in zijn geheel tot het NNN en met de voorgenomen activiteiten vindt ruimtebeslag op het natuurnetwerk plaats.

Het deel van het Natuurnetwerk Flevoland binnen het plangebied valt geheel binnen de categorie 'Overige gebieden'. Deze gebieden hebben vaak een hoge lokale waarde, deels door de ligging in of nabij de kernen, maar soms ook door bijzondere abiotische waarden of als landschappelijk element. De omvang of de gebruiksdruk zijn echter zodanig dat het alleen met hoge beheersinspanningen mogelijk is om deze waarden ook duurzaam te blijven beheren. Deze gebieden lenen zich voor de saldobenadering, waarbij nadrukkelijker dan bij de waardevolle gebieden ook verplaatsing aan de orde kan zijn. Hieronder volgt een beschrijving van het gebied Pampushout als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland.

Figuur 2. Natuurnetwerk Nederland met in rood aangegeven het plangebied. Te zien is dat het natuurnetwerk valt in de categorie 'Overige Natuur'. (Bron kaart: ehs.flevoland.nl)

Pampushout

Het bosgebied Pampushout is deels aangewezen als Waardevol gebied en deels als Overig gebied. Binnen het structuurplan Almere 2010 wordt Pampushout ingedeeld in de categorie parkbos of stadsbos. Met de aanleg van Almere Pampus en Almere Poort komt het bos steeds meer in de stad te liggen.

De westkant van het bosgebied vormt een ecologische verbindingszone die onderdeel is van een grotere verbindingszone vanuit het Kromslootpark richting de Oostvaardersplassen.

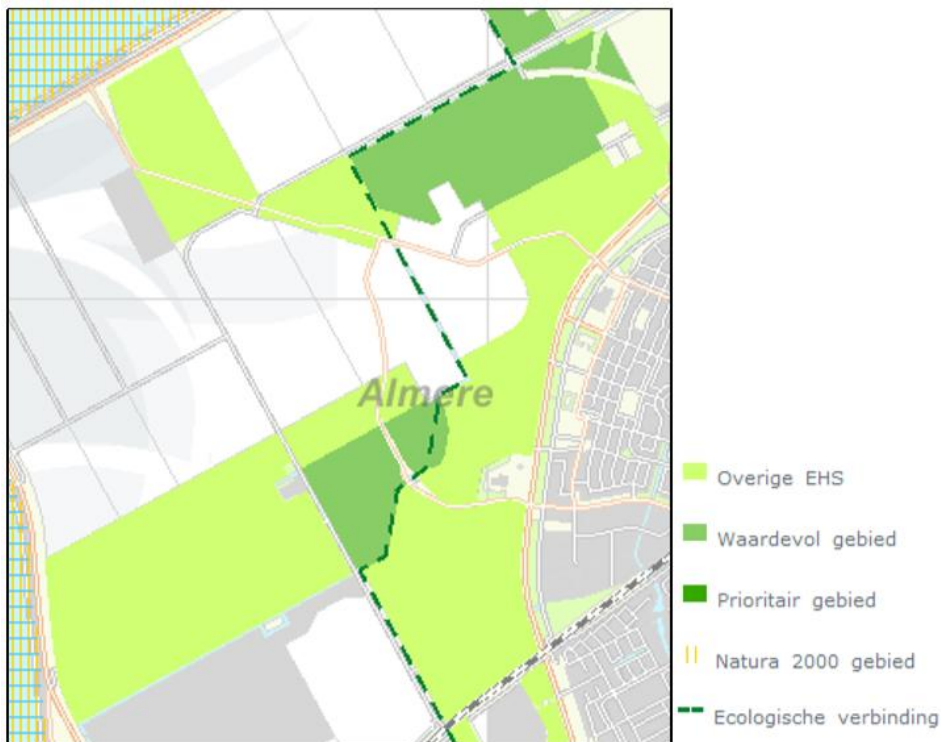

Figuur 3. Verbindingszone van zuiden van Almere naar de Oostvaardersplassen. Geel omcirkeld is het plangebied. (Bron kaart: Arcadis, 2009)

Het Pampushout (zie figuur 4) is een gebied van 481 ha, ten westen en noordwesten van Almere. Aan de noord- en westkant wordt het begrensd door het Markermeer, aan de zuidkant door Almere Poort en aan de oostkant door de Hogering met daar achter Almere Stad West. Het gebied bestaat voornamelijk uit bos, met hier en daar waterpartijen en open stukken. Het bos bevat percelen met monoculturen van beuk, eik of Populier of gemengd loofhout. Binnen de invloedzone van de werkzaamheden bevinden zich vooral monoculturen van populier en voor een klein deel aanplant van beuk of gemende loofhout.

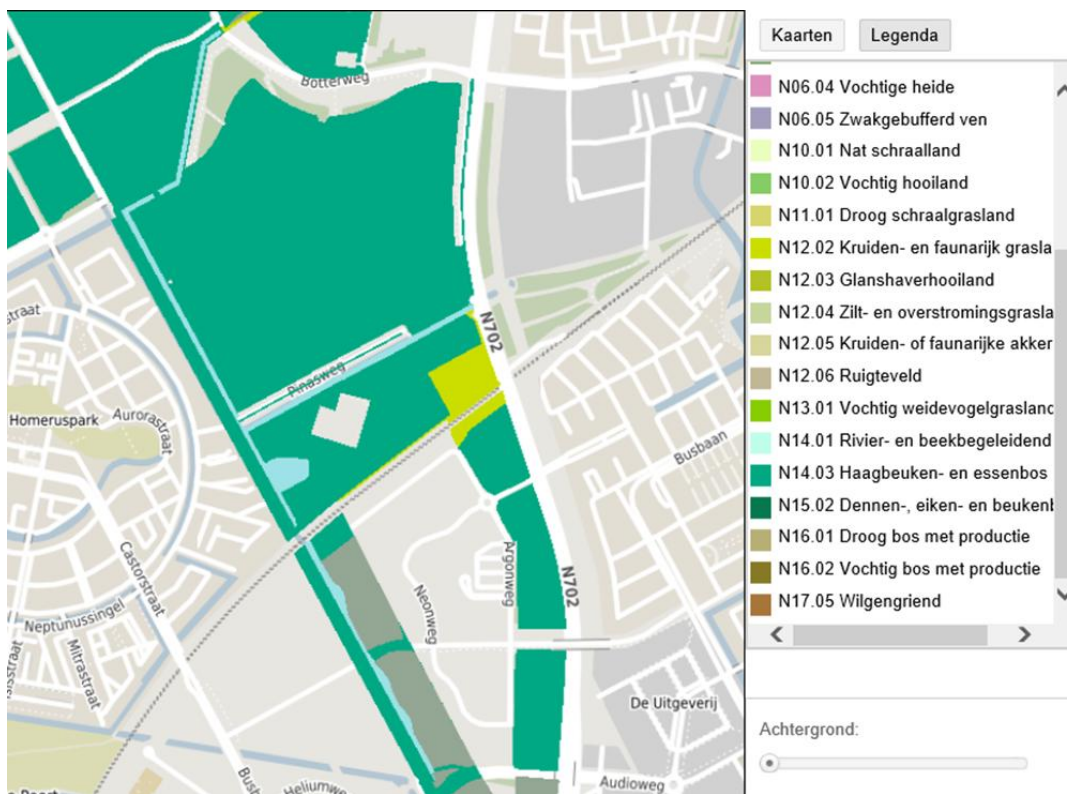
Het bosgebied ten noorden van de spoorlijn wordt intensief gebruikt door recreanten voornamelijk vanuit de Literatuurwijk en Muziekwijk van Almere. Een belangrijke geluidbelasting komt reeds van het aanwezig spoor, het verkeer van de Hogering en verkeer van bedrijventerrein Hogekant.

Figuur 4. Deelgebied Pampushout, onderdeel van het Natuurnetwerk van Flevoland. Aan de oostzijde wordt het gebied begrensd door de weg de Hogering.

De aangewezen natuurbeheertypes aanwezig binnen het plangebied (de westkant van de Hogering) zijn N14.03 Haagbeuken- en essenbos en een klein perceel met N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland (zie figuur 4).

Figuur 5. Natuurbeheertypes in het plangebied (hier N702), te zien zijn kruid- en faunarijk grasland en haagbeuken- en essenbos. Bron: Natuurbeheerplan Flevoland 2018 (ontwerp).

Hieronder volgt een korte toelichting van de natuurbeheertypen binnen het plangebied.

N14.03 Haagbeuken- en essenbos

Het bos beslaat een aaneengesloten oppervlak van 440 ha, waarvan het noordelijk deel en het zuidelijk deel via een relatief smalle corridor van 100 – 200 m met elkaar zijn verbonden. In 1978 is de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders begonnen met de aanleg van het Pampushout. De bodem is kalkrijk, matig eutroof - eutroof en zwak zuur - neutraal. De grondwaterstand is matig droog tot vochtig, overstroming treedt nooit op. Dood hout is in beperkte mate aanwezig.

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland

In het Pampushout zijn diverse open plekken met grasland van 0,5 ha tot enkele ha aanwezig, die binnen beheertype N12.02 vallen. Deze graslanden zijn slecht ontwikkeld en niet bijzonder soortenrijk.

Aangewezen doelsoorten binnen NNN-gebied Pampushout zijn (Arcadis 2009):

Doelsoorten	Namen
Broedvogels	grauwe vliegenvanger, kneu, koekoek, matkop, nachtegaal, oeverzwaluw, ransuil, spotvogel, wielewaal en zomertortel
Niet-broedvogels	purperreiger
Zoogdieren	boomarter (potentiele doelsoort), gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis
Vlinders	sleedoornpage, kleine ijsvogelvlinder (beide potentiele doelsoort)

4.2 Effectbeschrijving

Ruimtebeslag

Als gevolg van de verbreding van de Hogering treedt ruimtebeslag op in het NNN, binnen het gebied Pampushout. Dit ruimtebeslag leidt tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de aanwezige NNN. Voor de bepaling van het ruimtebeslag en compensatie is uitgegaan van de aangeleverde shapefiles door de provincie Flevoland.

Het ruimtebeslag zal leiden tot een oppervlakteverlies van de natuurbeheertypen N14.03 Haagbeuken- en essenbos en N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.

Tabel 1. Overzicht ruimtebeslag in NNN per natuurbeheertype.

Natuurbeheertype	Ruimtebeslag
N14.03 Haagbeuken- en essenbos	4,3 ha
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	0,2 ha

Figuur 6. Ruimtebeslag als gevolg van de wegverbreding en de hierbij behorende werkzaamheden. Groen is het Natuurnetwerk ter plaatse en in rood is het ruimtebeslag op het Natuurnetwerk aangegeven.

Geluidsverstoring

Het NNN kent formeel geen externe werking. De provincie Flevoland geeft echter in de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving aan " Een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden kan ook het gevolg zijn van planologische ontwikkelingen in de nabijheid van de aangewezen gebieden. Om deze mogelijkheid niet impliciet te laten optreden zal in voorkomende gevallen ook ontwikkelingen nabij de EHS moeten worden getoetst op mogelijke effecten. Deze worden zoals gebruikelijk betrokken bij de integrale ruimtelijke belangenafweging. Wat als nabij moet worden aangemerkt is niet gebonden aan een vaste maat, maar situatieafhankelijk. Zowel type en omvang van de ontwikkeling als de specifieke kenmerken en waarden in die nabijheid spelen daarbij een rol. Wanneer in redelijkheid valt te voorzien dat zich significante effecten kunnen voordoen moet dit worden betrokken bij de ruimtelijke afweging." Hoewel significante effecten niet worden voorzien is hieronder voor de storingsfactoren geluidsverstoring en lichtverstoring de gevolgen met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland verder in kaart gebracht.

Als gevolg van de herinrichting is sprake van een toename van de geluidbelasting in het NNN. In Tabel 2 is een overzicht gegeven van de geluidbelasting in de huidige en toekomstige situatie (na de herinrichting). Er is binnen het NNN onderscheid gemaakt in open en gesloten gebied. Het natuurbeheertype Haagbeuken en Essenbos wordt tot gesloten gebied gerekend. Als drempelwaarde waarboven effecten van geluidsverstoring binnen deze gebieden kunnen optreden is de 42 dB(A) geluidscontour voor bosvogels (Reijnen, Veenbaas & Foppen, 1992) aangehouden. Het aanwezige Kruiden- en faunarijck grasland is van dusdanig kleine omvang en omgeven door bomen dat dit niet geschikt is als leefgebied voor weidevogels. Hieronder is de huidige situatie met de toekomstige vergeleken en het verschil in kaart gebracht.

Tabel 2. Kwantificering van geluidverstoring in NNN.

Huidige situatie	Toekomstige situatie	Vershil
Gesloten gebied > 42 dB (A)	Gesloten gebied > 42 dB (A)	Gesloten gebied > 42 dB (A)
75,1 ha.	105,7 ha.	30,6 ha.

Door de reeds hoge mate van verstoring ter hoogte van het plangebied, door aanwezige wegen, bedrijvigheid en bebouwing worden de aangewezen bovenstaande doelsoorten niet of zeer beperkt binnen de invloedzone van het project verwacht. Vanuit de NDFF wordt dit ook bevestigd. Voor alle bovenstaande doelsoorten is gekeken naar de beschikbare verspreidingsgegevens. Voor de boomarter, de beide vlindersoorten en vleermuissoorten zijn geen waarneming uit het gebied bekend van de laatste 5 jaar. Voor de aangewezen vogelsoorten geldt dat vrijwel alle waarnemingen bekend zijn in uit de 'rustigere' delen in het westen en noorden van Pampushout. Meer prioritaire delen (aangewezen als prioritaire EHS Pampushout, figuur 4) met daarmee vaak ook een hogere natuurwaarde en geschikter leefgebied voor bovenstaande soorten bevinden zich verder ten westen en noorden van het plangebied buiten de invloedzone van het project.

Bij de beschrijving van het deelgebied Pampushout wordt geluidbelasting door bouwterreinen en verkeer op doorkruisende wegen reeds genoemd in de beschrijving van het deelgebied (Arcadis, 2009). De geluidbelasting van de Hogering en omliggende wegen zal mede deel uitmaken van de redenen dat het deel van Pampushout binnen de invloedssfeer van het project de categorie 'Overige Natuur' heeft gekregen en niet als prioritair of als waardevol is aangewezen. Door de aanwezigheid van de Hogering en aangrenzende wegen, het aangrenzende bedrijventerreinen en bebouwing (inclusief recreatieve uitloop in het gebied) zal een extra geluidbelasting niet leiden tot de aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van deelgebied Pampushout. Er is reeds een aanzienlijke geluidbelasting in de huidige situatie door verkeer van de Hogering, het industrieterrein, het aanwezige spoor, recreanten en (brom)fietsers in het gebied. De aanwezige dieren binnen de invloedssfeer van het project zijn reeds gewend aan een hogere geluidbelasting en de kwaliteit van het gebied komt door deze geluidbelasting niet in het geding.

Optische verstoring

Pampushout als stadsbos en de daarmee samenhangende hoge recreatieve aantrekkelijkheid maakt dat recreanten, fietsers etc. zorgen voor reeds een hoge mate van optische verstoring in het gebied. De hoeveelheid fiets, ruiters- en wandelpaden zijn door de aanwijzing als stadsbos reeds veel aanwezig en ook als zodanig in gebruik. De aanwezige dieren binnen de invloedssfeer van het project zijn reeds gewend aan een hoge mate van optische verstoring. De voorgenomen ingrepen zorgen dat de wezenlijke kenmerken en waarden voor wat betreft optische verstoring niet in het geding zijn.

4.3 Toetsing aan Verordening voor de fysieke leefomgeving 2012

De vorige paragraaf is het effect van het voornemen beschreven. Het effect is aanzienlijk en leidt tot een wezenlijke aantasting van planologisch beschermd gebied. Omdat er sprake is van een wezenlijke aantasting van de NNN is een wijziging van de begrenzing noodzakelijk als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling. Toetsing vindt in dat geval plaats aan artikel 10.5 van de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland.

Groot openbaar belang

De gemeente Almere zal de komende jaren uitgroeien van 200 000 inwoners naar een stad met zo'n 350 000 inwoners. De bestaande verkeers- en vervoersvoorzieningen zijn echter gebaseerd op de huidige capaciteit. Dit vereist onder ander aanpassingen aan de verkeerssystemen in de stad, zoals Hogering. De uitbreiding van de capaciteit van de Hogering van de kruising met de Elementendreef tot en met de kruising met Hollandsedreef moet zodanig zijn dat deze op dit traject tenminste toereikende capaciteit biedt tot 2030 bij uitvoering van de stedenbouwkundige opgave Almere 2.0. Uit analyse van gegevens blijkt dat op de Hogering relatief veel kop-staart ongevallen plaatsvinden. Verwachting is dat met het handhaven van de huidige situatie de kans op kop-staart botsingen flink gaat toenemen en daarmee de verkeersveiligheid afneemt.

De herinrichting van Hogering moet zorgen voor een betere doorstroming, hogere veiligheid en betere leefbaarheid in de woonwijken nabij het gebied.

Alternatieve locaties

De herinrichting betreft een bestaande weg, er zijn dan ook geen alternatieve locaties aanwezig voor het verbeteren van de doorstroming en de veiligheid van de Hogering.

Alternatieve oplossingen

Bij de herinrichting van Hogering is gekozen voor een oplossing met zo min mogelijk ruimtebeslag op het NNN. De ruimte van de aanwezige (midden)bermen is zoveel mogelijk benut om ruimtebeslag aan de westzijde van de Hogering met oppervlakteverlies als gevolg te vermijden. De weg ligt reeds ingeklemd in stedelijk gebied waardoor andere oplossingen met minder ruimtebeslag niet mogelijk zijn. Dit zou ten koste van de verkeersveiligheid gaan terwijl dit een belangrijke aanleiding is voor de herinrichting van het gebied.

4.4 Compensatie

In overleg met het bevoegd gezag dient bepaald te worden of fysieke compensatie mogelijk is of dat financiële compensatie noodzakelijk is. Afhankelijk van de uitkomst dient een compensatieplan gemaakt te worden.

Omvang compensatie

Als gevolg van het compensatiebeginsel uit het "nee, tenzij beschermingsregime is mogelijk een toeslag voor compensatie vereist. De toeslagen zijn weergegeven in Tabel 3.

Tabel 3. Toeslagen voor compensatie volgens het document spelregels EHS, EHS-kaarten en EHS doelbenadering van de provincie Flevoland.

Ontwikkeltijd	Toeslag
<5 jaar	geen toeslag
5-25 jaar	toeslag van 1/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer
25-100 jaar	toeslag van 2/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer
>100 jaar	toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk.

Ruimtebeslag

N14.03 Haagbeuken en Essenbos

Er vindt ruimtebeslag plaats op dit natuurbeheertype aan de westzijde van de weg Hogering. De leeftijd van het bos valt binnen de ontwikkeltijd van 25-100 jaar. Hiervoor geldt een toeslag van 2/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer.

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland

Er vindt ruimtebeslag plaats op een zeer klein deel van dit natuurbeheertype. Voor de ontwikkeling van een kruiden- en faunarijk grasland wordt een ontwikkeltijd van minder dan 5 jaar aangehouden. Een toeslag is hier dus niet nodig.

Geluidsverstoring

Het areaal gesloten gebied met een geluidbelasting > 42 dB(A) binnen het NNN neemt met 30,6 ha toe.

Voor een toename van de geluidbelasting hanteert de Provincie Flevoland een compensatiefactor van 1/3. Dat betekent dat een oppervlak van $(30,6 \text{ ha} \times 1/3 =)$ 10,2 ha gecompenseerd moet worden. Een toeslag voor compensatie is niet van toepassing.

Totale compensatie

Beheertype	Ruimtebeslag (ha)	Toeslag 1/3	Toeslag 2/3	Compensatie (ha)
N14.03 Haagbeuken en Essenbos	4,3	-	2,9	7,2
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	0,2	-	-	0,2

Geluidsverstoring (ha)	Compensatie 1/3	Compensatie (ha)
30,6	10,2 ha	10,2

5 TOETSING WET NATUURBESCHERMING (ONDERDEEL SOORTBESCHERMING)

5.1 Resultaten

Vogels

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten of holten aangetroffen in het plangebied. In de struiklaag van de bossen van het Pampushout naast de Hogering kan de aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels niet worden uitgesloten. Bij ingrepen dient hier rekening te worden gehouden met het broedseizoen. In het te kappen populieren binnen Pampushout, direct aangrenzend aan Hogering zijn op een tweetal plekken kraaiennesten aangetroffen. De meest zuidelijke locatie betreft een oud kraaiennest wat niet meer in gebruik is. De meest noordelijk was ten tijde van het veldbezoek reeds in gebruik genomen door een koppel kraaien. Het is bekend dat oude kraaiennesten soms gebruikt worden door roofvogels als buizerd of boomvalk. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd en daarom zal, indien niet dit jaar nog kapwerkzaamheden plaatsvinden, voorafgaand aan de geplande kap nog een broedvogelcheck nodig zijn. Wanneer nesten van deze soorten wordt aangetroffen dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen: zwarte kraai, houtduif, ekster en merel. Daarnaast worden ook andere algemene soorten zonder vaste nest- of verblijfplaats verwacht in het gebied.

Overige zoogdieren

Het plangebied vormt alleen geschikt habitat voor algemeen beschermde zoogdieren als haas, konijn, ree en diverse muizensoorten. Het plangebied is niet geschikt voor zwaardere beschermde zoogdieren. Het gebied voldoet niet aan de habitateisen voor deze soorten.

Vleermuizen

Er is binnen het plangebied geen bebouwing aanwezig. Gezien het verdere terrein zijn qua geschikte verblijfplaatsen en foerageergebied geen vleermuizen te verwachten. Volgens de NDFF zijn geen vleermuizen in het plangebied of de directe omgeving waargenomen. Een incidenteel verblijvende vleermuis kan niet worden uitgesloten maar er is geen aanleiding voor nader onderzoek naar vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen. Door het verdwijnen van bomen en struweel langs de Hogering komt de functionaliteit van eventueel aanwezige vliegroutes van vleermuizen niet in gevaar. Er blijft voldoende bos behouden voor eventuele vleermuizen om zich langs te verplaatsen.

Amfibieën

Door de hoge voedselrijkdom en het ontbreken van geschikte oever- en watervegetatie vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor zwaardere beschermde soorten. Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën als bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Reptielen

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF ontbreken reptielen in de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat er ook geen potentieel geschikte locaties voor reptielen aanwezig zijn. De soortgroep kan daarom worden uitgesloten op basis van de verspreidingsgegevens.

Vlinders, libellen en andere ongewervelden

Beschermde ongewervelden als libellen en vlinders zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Deze worden ook niet verwacht doordat het plangebied wordt gekenmerkt door een voedselrijke en algemeen

voorkomende vegetatie. Beschermde soorten stellen kritischere eisen aan hun habitat, die ontbreken in het plangebied. Er worden daarom ook geen zwaarder beschermde soorten verwacht in het plangebied

Planten

Bij de NDFF zijn geen waarneming van beschermde planten bekend in het plangebied of de directe omgeving. Deze zijn tijdens het veldbezoek ook niet aangetroffen. Er zijn geen geschikte standplaatsen aanwezig. Het voorkomen van beschermde vaatplanten is uitgesloten.

In het plangebied zijn geen beschermde planten aangetroffen. Door de hoge voedselrijkdom worden deze in het plangebied ook niet verwacht.

5.2 Effectbeschrijving en toetsing

5.2.1 Toetsing

In de onderstaande tabellen is per soort/soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is nog geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Tabel 4 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemeen voorkomende broedvogels		x		x	het verwijderen van bomen en bosplantsoen;
Zwarte kraai					Het verwijderen van bomen

Verbodsbepalingen:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Tabel 5. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vleermuizen		x			het verwijderen van bomen en bosplantsoen, de aanleg van verlichting

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 6 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Algemeen voorkomende zoogdieren	x	x		het dempen en graven van watergangen; het verwijderen en aanplanten van bomen en bosplantsoen; het verwijderen en het uitbreiden van de provinciale weg
Algemeen voorkomende amfibieën	x	x		het dempen en graven van watergangen; het verwijderen en aanplanten van bomen en bosplantsoen en het uitbreiden van de provinciale weg.

Verbodsbepalingen:

a: opzettelijk te doden of te vangen;

b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen

c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

5.3 Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Flevoland heeft in de Verordening uitvoering Wet Natuurbescherming Flevoland 2016 een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten:

- Bastaardkikker;
- Bosmuis;
- Bruine kikker;
- Bunzing;
- Egel;
- Gewone pad;
- Haas;
- Hermelijn;
- Kleine watersalamander;
- Konijn;
- Ree;
- Vos;
- Wezel;

De muizensoorten aardmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, ondergrondse woelmuis, rosse woelmuis en tweekleurige bosspitsmuis en veldmuis zijn niet vrijgesteld in de provincie Flevoland.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden

uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten van de Habitatrichtlijn kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de andere beschermde soorten, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
8. in het algemeen belang.

Voor de algemeen voorkomende diersoorten zoals hierboven aangegeven binnen de provincie Flevoland geldt een algemene vrijstelling. Voor deze soorten zal dan ook geen verdere toetsing plaatsvinden. Wel blijft de algemene zorgplicht voor deze soorten van toepassing.

5.4 Mitigerende en compenserende maatregelen en zorgplicht

In deze paragraaf zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de verbodsbepalingen zo veel als mogelijk te voorkomen. Het toepassen van deze maatregelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is niet vrijblijvend. De Wnb schrijft namelijk voor dat een ontheffing alleen verleend kan worden als er geen andere bevredigende oplossing is en de staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Dat betekent dat als mitigatie in redelijkheid mogelijk is, dit ook verplicht is. Verder zijn vaak ook nadere maatregelen noodzakelijk om tegemoet te komen aan de zorgplicht.

5.4.1 Voorkomen en beperken van schade

In het onderstaande ecologische werkprotocol is een aantal aanvullende maatregelen en uitvoeringsvoorschriften opgenomen waarmee de negatieve gevolgen voor in het wild voorkomende beschermde soorten planten en dieren zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. De uitvoering dient plaats te vinden volgens dit protocol. Bij controle door het bevoegd gezag dient het protocol op locatie getoond te kunnen worden samen met deze quickscan. De uitvoerende partij dient dit daarom in bezit te hebben en op de hoogte te zijn van de inhoud.

Werk met betrekking tot de periode van uitvoering en de gebruikte methode als volgt:

- Voorkom altijd schade aan broedvogels. Werk zoveel mogelijk buiten het broedseizoen (buiten half maart-half juli).
- Werk alleen in het broedseizoen als hierbij geen broedvogels worden gestoord of nesten worden aangetast. Dit kan bewerkstelligd worden op de volgende manieren:
  - de vegetatie op plekken waar werkzaamheden gaan plaatsvinden voor het broedseizoen (vóór half maart) kort te maaien en kort te houden;
  - de werkzaamheden voor het broedseizoen beginnen en voort te zetten zonder onderbreking. Te allen tijde dient tijdens het broedseizoen een afstand van 40 meter te worden bewaard rondom het nest. Buiten het broedseizoen dienen werkzaamheden binnen een afstand van 40 meter rondom het nest zo snel mogelijk te worden uitgevoerd.
- Indien toch nesten worden aangetroffen mogen er binnen een afstand van 40 meter rondom de nesten geen werkzaamheden plaatsvinden. Op deze locaties kunnen de werkzaamheden na het broedseizoen worden voortgezet.
- Voer de werkzaamheden bij daglicht uit. Dit voorkomt dat vleermuizen lichthinder ondervinden tijdens het foerageren/migreren. Let bij de verlichting van ongelijkvloerse kruisingen op dat deze vleermuisvriendelijk is. Dit kan door gebruik te maken van amber of roodkleurig licht.
- Voer de werkzaamheden in watergangen altijd naar een open eind toe om waterdieren de mogelijkheid te geven de werkzaamheden te ontsnappen. Zorg er daarom voor dat duikers dusdanig zijn dat waterdieren er doorheen kunnen zwemmen.
- Werk bij alle werkzaamheden rustig één kant op om het voor dieren mogelijk te maken de werkzaamheden te ontvluchten.
- Let vanuit de algemene zorgplicht continu op aanwezigheid van al dan niet beschermde planten en dieren tijdens de werkzaamheden. Bij aantreffen van dieren en planten moet worden voorkomen dat deze gedood of verwond c.q. onnodig aangetast (bij planten) worden. Wanneer een ingreep toch samenvalt met de aanwezigheid van beschermde soorten, neem dan passende maatregelen of zoek naar een andere oplossing.

Door de uitvoering te laten plaatsvinden volgens de bovenstaande schadebeperkende maatregelen (ecologisch werkprotocol) kan een deel van de negatieve gevolgen voor beschermde soorten voorkomen of beperkt worden. Echter niet alle schade is te vermijden, waardoor voor een aantal soorten verbodsbepalingen worden overtreden. De Wet natuurbescherming biedt mogelijkheden om uitzonderingen te maken op de verbodsbepalingen, in de vorm van vrijstellingen en ontheffingen. Tabel 6 geeft aan welke vrijstellingen en ontheffingen van toepassing zijn.

Tabel 7. Relevante vrijstelling ontheffing ten opzichte van de beïnvloede soorten binnen het plangebied.

Beschermingsniveau Wet natuurbescherming	Beïnvloede soorten
--	--------------------

Soorten met een provinciale/algemene vrijstelling	Ree, haas, konijn, muizen, bruine kikker, bastaard kikker, gewone pad, kleine watersalamander
Overige soorten met voorwaardelijke vrijstelling indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode	Algemene broedvogels, broedende zwarte kraaien
Streng beschermde soorten. Ontheffing mits gunstige staat van instandhouding soort, geen andere bevredigende oplossing en dwingende reden van groot openbaar belang	-

5.5 Onderzoek houtopstanden

Het bosgebied Pampushout valt als houtopstand niet onder de bebouwde kom van Almere. Wij raden aan hiervoor een ontheffing (art 3.3) in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen en met het bevoegd gezag in overleg te treden.

Binnen het plangebied wordt nog gezocht naar een om meerder watercompensatiegebieden. Zoek met betrekking tot deze gebieden zoveel mogelijk de niet beboste delen op waar nu een voedselrijke ruigtevegetatie aanwezig is. Hiermee wordt voorkomen dat extra bos gekapt moet worden.

6 CONCLUSIES

6.1 Conclusies gebiedsbescherming

Op grond van dit onderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

- Er is geen sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door werkzaamheden ten behoeve van de capaciteitsuitbreiding Hogering.
- Omdat met zekerheid kan worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden, is het aanvragen van een vergunning ten behoeve van de gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

6.2 Conclusie Natuurnetwerk Nederland

Op grond van dit onderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

- De werkzaamheden voor de capaciteitsuitbreiding Hogering leiden tot ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Nederland en daarmee wezenlijke aantasting van planologisch beschermd gebied. Binnen dit ruimtebeslag zijn twee natuurbeheertypen aanwezig, te weten N14.03 Haagbeuken en Essenbos en N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- De werkzaamheden voor de aanleg en de gebruiksfase leiden tot geluids- en optische verstoring op het Natuurnetwerk Nederland. Uit de toetsing is echter gebleken dat dit geen significant negatieve effecten heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied Pampushout.
- Uit toetsing aan de Verordening voor de fysieke leefomgeving (nee, tenzij-afwegingskader) blijkt dat er sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieve locaties of oplossingen voor het aanwezige knelpunt zijn.
- In het kader van het project is een compensatie noodzakelijk. Met het bevoegd gezag dient afgestemd te worden of fysieke compensatie mogelijk is of dat financiële compensatie noodzakelijk is. Afhankelijk van de uitkomst dient een compensatieplan gemaakt te worden. Het gaat voor compensatie om 9,0 ha van het natuurbeheertype N14.03 en 0,2 ha van het natuurbeheertype N12.02.

6.3 Conclusies soortenbescherming

Op grond van dit onderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

- In het plangebied en de directe omgeving komen beschermde soorten van de Wet natuurbescherming voor. Het gaat alleen om algemeen voorkomende planten, zoogdieren, vogels, vleermuis, amfibieën et cetera.
- Door naleving van het ecologisch protocol (zie paragraaf 5.4.1) kan het grootste deel van de negatieve gevolgen voor beschermde soorten voorkomen of beperkt worden.
- Niet alle schade is te vermijden, waardoor voor mogelijk voor enkele zoogdieren en amfibieën uit de categorie van Nationaal beschermde soorten verbodsbepalingen worden overtreden. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling.

7 LITERATUUR

- Arcadis, 2009. Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Gemeente Almere. In opdracht van provincie Flevoland. Opgeleverd 14 augustus 2009.
- Flevoland, 2010. Spelregels EHS, EHS kaart en EHS-doelbenadering; Een handreiking bij ruimtelijke ontwikkelingen. Versie 12-07-2010. Nr. 1012819.

Websites

- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000;
- NDFF.nl; laatst geraadpleegd op 22 maart 2017;
- Verordening voor de fysieke leefomgeving; Provincie Flevoland, 2012:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Flevoland/285581/285581_2.html
laatst geraadpleegd op 22 maart 2017.

BIJLAGE 1 FOTO'S PLANGEBIED

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264

6800 AG Arnhem

Nederland

+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C05056.0000028

Onze referentie: 079466733 B